

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Mands Minde 1788-1838. Foredrag over det sidste halve Aarhundredes Historie

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 231. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1838_599-txt-shoot-idm6755/facsimile.pdf (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Ægypten er lige saa lidt mit hellige Land i Oldtiden som Hadien i Middelalderen eller Frankrig i Nyaarstiden; men netop fordi jeg i Grunden hader disse Lande, og hvad der i dem gjaldt for Aand, for Oplysning og Størverk, derfor er jeg vis paa, at Efterslægten snarere vil finde den Tone, hvori jeg taler om Napoleon og hans Tog til Ægypten, for lav end for høj; men selv med den mindste Delagtighed i Skjaldesyn, maa man finde Napoleon Hovedet højere end sine Medbejlere, og Toget til Ægypten et Kæmpeskridt, hvorom man vel i Ludvig den fjortendes Tid havde drømt, men hvorpaa man knap havde rovet at tænke. Hvad vi nu se, var et af de besynderlige Forvarsler, store Verdensbegivenheder aldrig fattes: den franske Kong Ludvig den 9des Korstog til Ægypten i det 13de Aarhundrede, det havde siden alle til Napoleon betragtet som et afskrækkende Eksempel, saa man finder ikke en Gang, Ludvig den fjortende lagde Mærke til det Forslag, den berømte Leibnitz gjorde ham under hans Strid med Holland: heller at knække Republikken i Ægypten end at arbejde sig træt paa den i Evropa.

Meningen heraf var nemlig, at naar en evropæisk Magt besad Ægypten, da vilde den ostindiske Handel gaa sin gamle Vej over det røde Hav og Alexandrien, en Vej, der ikke var aflagt ved Opdagelsen af det gode Haabs Forbjærg, men ved Tyrkens og Mamelukkens Barbari; og det er i denne Henseende højest mærkværdigt, at Portugisernes Helt i det 16de Aarhundrede, Albuquerque, som grundfestede deres ostindiske Handel ved at odelægge Stabelstederne paa Ormus og den arabiske Kyst, selv erklærede, det vilde i Tidens Længde ikke hjælpe, med mindre man kunde grave Nilen af, saa den nødtes til at løbe ud i det røde Hav, i Steden for at gjøre Ægypten frugtbar og bane Vej til Middelhavet. Dette ærketyranniske Indfald: i Bund og Grund at odelægge Verdens frugtbareste Land, for at sikre sit Folk den ostindiske Handel,

tor vi nu vel haabe vilde findes uiværksætteligt, og i alt Fald lærte Portugiserne snart, at andet end Ægyptens Flor kunde skille dem ved Fordelen, ligesom det kunde været deres Eltermænd i Ostindien det samme, enten Franskmænd eller Engelskmænd havde arvet, hvad de døde fra; men vi se dog heraf, det var slet intet Luftkastel, Napoleon byggede, da han ved Toget til Ægypten arbejdede paa at give Englands Handel og dermed England selv sit Banessaar; thi var Toget lykkedes, vilde det vist allerede skabt et nyt Tidsrum i Verdens-Handelen, hvad enten saa Ægypten havde trukket den ostindiske Gren til sig, eller det var lykkedes Engellænderne, hvad de siden ved Hjælp af Dampskibene har prøvet [paa]: at bryde den en ny Bane op ad Evfrat og ud med Orantes til Syriens Kyst. Det sidste finder jeg nu rimeligst, dels fordi der aabenbar er Liv og Kraft i Engelskmændene endnu, saa de vilde lige saa lidt ladt Franskmændene i Ro heste Frugten af Ægyptens Besiddelse, som de nu lod dem have Tid til at sætte sig fast, og dels fordi det kun var i Middelalderen, Verdenshandelen fandt Vej gennem Ægypten, da den i Oldtiden derimod gik gennem Syrien til Tyrus og Sidon. Desuagtet se vi, det allerede gjør mærkelig Forskjel, om Ægypten tager Del i Handelen eller ikke; thi selv saa klodset, som Mehemed Ali har efterlignet Napoleon, forbavser det jo Evropa og forurodiger England.

Det var [den] 19de Maj 1798, Flaaden lettede ved Toulon og bestod, da den samlede, af 13 Linjeskibe og med stort og smaat 100 Krigsskibe og 500 Sejlere. — «Soldater!» sagde Napoleon, «Evropas Øjne hviler paa jer, stor er jeres Bestemmelse; thi Frihedens Genius, som ved sin Fødsel har gjort Republikken til Evropas Lovgiverske, vil, at den ogsaa skal være Havets og Folkenes i det fjerne.» Admiral Bruëys, Greve, født i Languedoc 1760, var nylig kommen fra Korfu, hvor han tog de ioniske Øer i Be-

